MUHAMMED BİN YA'KÛB

Evliyânın meşhûrlarından ve tasavvuf âlimlerinden. Künyesi, Ebû Ca'fer Feracî'dir. Samarrâlı olup, 280 (m. 884) senesinden sonra Remle'de vefât etmiştir. Haris bin Esed el-Muhâsibî'nin ve zamanındaki diğer tasavvuf âlimlerinin sohbetinde bulunup, tasavvufta yetişmiştir. İbâdetler ile ilgili ilimlerde meşhûr bir âlim olup, çok ibâdet ederdi. Fakirlere ve âlimlere çok yardım eder, borçlu olanların borçlarını öderdi. Tasavvuf ilmine dâir yazdığı eserleri vardır. Bunlardan ikisi meşhûr olup, Kitâb-ul-vera' ve Sıfât-ül-müridîn adlı eserleridir.

İbn-i Merzibân es-Saykıl şöyle anlatmıştır: "Mekke-i mükerremeye gitmek üzere, yola çıkmak için hazırlanmıştım. Bir kişi ile, bu yolculukta arkadaş olmak üzere anlaştık. Yola çıkmadan önce, bize lâzım olacak şeyleri sayarak yanımıza

almamız gerektiğini söyledim. Arkadaş olduğum zât, ben hepsini aldım, başka bir şey satın alma, dedi. Beni deniyor zannettim. Nihâyet yola çıktık. Yolculuğumuz sırasında ihtiyâcımız olan yiyeceklerden ve içeceklerden bol bol çıkarıp ikram ediyordu. Kendi kendime, bunlardan ye fakat bedelini ödeyeceksin, diyerek mahcûb oluyordum. Bir taraftan da, fazla çıkarma, bir kısmını yanında taşırsın diyordum. Mekke'ye vardığımızda, yiyecekler karşılığında size ne kadar borcum var hesaplar mısınız ödeyeyim, dedim. Bunun üzerine o zât, sübhânallah, aklına gelen şeye bak, dedi. Ben ısrar ettiysem de kabûl etmedi. Sonra bu zâtın kim olduğunu sorup öğrendim ki, Muhammed bin Ya'kûb imiş."

Muhammed bin Ya'kûb hadîs ilminde de âlim olup, rivâyet ettiği hadîs-i şeriflerden ikisi şunlardır: "Kim âhıret amelini dünyâ için yaparsa, onun için âhırette nasîb yoktur." "Bir kimse ilim talebi için çıkarsa, dönünceye kadar Allah yolundadır."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Hilyet-ül-evliyâ cild-10, sh. 287

2) El-A'lâm cild-7, sh. 145

3) Mu'cem-ül-müellifîn cild-12, sh. 117